

1η Απριλίου 1955

Με την βοήθειαν του Θεού, με πίστιν εις τον τίμιον αγώνα μας, με την συμπαράστασιν ολόκληρου του ελληνισμού και με την βοήθειαν των Κυπρίων, ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝ ΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΤΙΝΑΞΙΝ ΤΟΥ ΑΓΓΛΙΚΟΥ ΖΥΓΟΥ, με σύνθημα εκείνο το οποίο μας κατέλησαν οι πρόγονοι μας ως ιεράν παρακαταθήκη:

" ΉΤΑΝ Ή ΕΠΙ ΤΑΣ".

Οι τόποι της θυσίας ατελείωτοι:

Μαχαιράς, Λιοπέτρι, Δίκωμο.

Κι η σειρά των ηρωικών νεκρών μεγάλη:

Μούσκος, Δημητρίου, Καραολής, Δράκος, Αυξεντίου, Παλληκαρίδης, Λένας, Κάρυος, Σαμάρας, Πίττας, Παπακυριακού, Μάτσης.

1^η Απριλίου 1955

Η είναι μια μεγάλη γιορτή για την Κύπρο μας. Την

1955 οι Κύπριοι ξεκίνησαν τον αγώνα για να ελευθερωθούν από τους

Άγγλους. Πολλές φορές οι ζήτησαν από τους Άγγλους την

ελευθερία τους. Όμως οι Άγγλοι έλεγαν πάντα όχι. Έτσι κράτησαν την

Κύπρο για 80 περίπου χρόνια. Απαγόρευαν στους Κύπριους να λένε τον

Εθνικό Ύμνο, να μαθαίνουν και να υψώνουν την

Στα μας υψωνόταν η .

Τότε οι Κύπριοι αποφάσισαν να αγωνιστούν. Έγινε μια μυστική οργάνωση

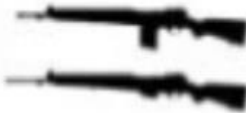

με το όνομα Ε.Ο.Κ.Α. (Εθνική Οργάνωση Κυπρίων Αγωνιστών). Αρχηγοί

του αγώνα ήταν ο Γεώργιος Γρίβας Διγενής και ο Αρχιεπίσκοπος

Μακάριος Γ'.

Εημερώματα της 1955 ο κόσμος ξύπνησε από τις εκρήξεις και

τους πυροβολισμούς. Ένας μεγάλος αγώνας ξεκίνησε. Οι Άγγλοι έφεραν

πολύ στρατό από την Αγγλία, είχαν και αλλά
και περισσότερα όπλα. Οι Κύπριοι ήταν λίγοι χωρίς πολλά
Είχαν όμως πίστη ότι θα τους βοηθήσει ο να ελευθερωθούν. Οι
πολε για την ελευθερία τους. Οι Άγγλοι πολεμούσαν να κρατήσουν
σκληρωμένο ένα λαό.

Όσο περνούσε ο καιρός ο πόλεμος φούντωνε παντού. Τα παλικάρια
έστηναν ενέδρες στους Άγγλους . Ανατίνασσαν με τα
 τους. Στα βουνά γίνονταν σκληρές μάχες. Στις πόλεις γίνονταν
διαδηλώσεις από τους μαθητές. Οι Άγγλοι προσπάθησαν να σταματήσουν
τον αγώνα των Κυπρίων. Έκαναν μεγάλα κρατητήρια και εκεί
πολλούς αγωνιστές. Τους έκαναν εκεί πολλά βασανιστήρια. Κάποιους
αγωνιστές μάλιστα τους απαγχόνισαν. Οι αγωνιστές που απαγχονίστηκαν
θάφτηκαν στα Φυλακισμένα Μνήματα.

Στα χωριά για μέρες ολόκληρες δεν επέτρεπαν στους κατοίκους να βγουν
από τα σπίτια τους. Με όλα αυτά όμως δεν κατάφεραν τίποτα οι Άγγλοι.

“Του αντρειωμένου ο θάνατος θάνατος δεν λογάται...”

Τα ονόματα των εννιά ηρώων που
απαγχονίστηκαν από τους Άγγλους είναι:

Μιχαήλ Κουτσόφτας

Μιχάλης Καραολής

Χαρίλαος Μιχαήλ

Ιάκωβος Πατάτσος

Ανδρέας Δημητρίου

Στέλιος Μαυρομάτης

Ανδρέας Ζάκος

Ανδρέας Παναγίδης

Ευαγόρας Παλληκαρίδης

Χαρίλαος Μιχαήλ
 Γεννήθηκε στη Γοηνή της επαρχίας Λευκωσίας στις 9.2.1935.
 Απογκοινίστηκε στις 9.8.1956.
 'Έσπ'δε γνωρίζω για ποιο σκοπό θα εκτελεστεί, σπ'θόναμαι τον εαυτό μου κινώρη και γυθίζω και ερωσι έτοιμος να τα αναμετωπίσω όλα με σφόντισσι φουραρία'.

Μιχαήλ Κουτσούφλος
 Γεννήθηκε στο Παλιομύτελο της επαρχίας Λευκωσίας στις 12.11.1934.
 Απογκοινίστηκε στις 21.9.1956.
 'Ό μόνος θέξεις που μπορούν να ακούσουν σ'α' τα κείλη μας οι θύνατες είναι αυτές: Ελευθερία ή θάνατος. Αυτές τις θέξεις τις μάθον και αυτές οι τάκη των παλαιών'.

Στέλιος Μουρουμάτης
 Γεννήθηκε στα Λάρνακα της επαρχίας Καρπίνου στις 15.11.1932.
 Απογκοινίστηκε στις 21.5.1956.
 'Θέλω να ζήσετε πως ο γιος και αδελφός σας πήθον με το καμύλο στα κείλη, γιατί κρόπης μ'έχω τάλους τ'αν κ'από όλη που έδωσαν να θύνασσι κ'αποη της ελευθερίας της Κύπρου'.

Ανδρέας Παναγιώτης
 Γεννήθηκε στο Παλιομύτελο της επαρχίας Λευκωσίας στις 14.11.1934.
 Απογκοινίστηκε στις 21.9.1956.
 'Ασπασίω μου πατέρι, Στο 22 μου κρόνο παλαιώ για κ'αρη μιας μεγάλης ιδέας, κ'απέσε η μάχη σας και ο κ'αός σας θα σας αναμωτίδων γ'αποη εκτελεστικώς. Σας είνωμαι, σ'αποηταρ μου πατέρα, να γ'ινετε κ'αποη κ'αποησισι και κ'αποη Έλληνας'.

Ευγόρας Παλληκαρίδης
 Γεννήθηκε στην Τοδόα της επαρχίας Πάφου στις 26.2.1938.
 Απογκοινίστηκε στις 14.3.1957.
 'Όσ παύω μ'αποη ανηφορία θα πάρω μονοκόσιο να βρω τα σκαλοπάσια που παν στη Λευτεριά'.

Μάρκος Δρόσος
 Γεννήθηκε στη Λευκωσία στις 24.9.1932.
 Έπασε σε ενόρα των Άγγλων στο Σίνωρος κοντά στην Ευρώπη στις 18.1.1957.
 'Ό θεός και η Πατρίδα με κ'αθέλω, πατέρα, ζ'από την ζωή σας'.

Μιχαήλakis Καραλίδης
 Γεννήθηκε στο Παλιοκ'αρη της επαρχίας Λευκωσίας στις 13.2.1935.
 Απογκοινίστηκε στις 10.5.1956.
 'Όμ'ενα δεν πρέπει να με λυπότα... εφ' όσον εγώ δεν β'αίλω Άγγλον για να κ'αίλω τον εαυτόν μου, ούτε και οι δικαί μου δεν πρέπει να με κ'αίλω'.

Γρηγόρης Αιξεντίου
 Γεννήθηκε στη Λύση της επαρχίας Αρκαδικού στις 22.2.1928.
 Έγινε ο'ακατάκτομα στο κρησφύγετό του, κοντά στη Μονή Μακαριά, μετά από πολέμωρη μάχη με τους Άγγλους στις 3.3.1957.
 'Στην εσάτην ανάγκην θα σ'αμωσισι και θα πεθόνω σ'αν Έλληνας, ο'αλλή ζ'αποησισι δεν θα με λ'αθούν'.

Ανδρέας Δημητρίου
 Γεννήθηκε στον Άγιο Μάμα της επαρχίας Αρκαδικού στις 18.9.1934.
 Απογκοινίστηκε στις 10.5.1956.
 'Αυτοί που δε θα θω την Κύπρω μας ελευθερία, όπως δε με φοβ'αίτε ο θ'άνατος, γιατί η ζωή είναι η'ακατάκτομα μέσα στη σ'αλαχά'.

Στυλιανός Λέφας
 Γεννήθηκε στα Χονδρά της επαρχίας Αρκαδικού το 1932.
 Πέθονε στο στρατιωτικό νοσοκ'αρηό Ακρωτηρίου στις 28.3.1957, μετά από τραυματισμό του σε μάχη ενόρα στο Πελένηρι και την Ποταμίτισσα στις 17.2.1957.
 'Εγώ δε θα ζ'αύω, θα σ'ακατιώ για την ελευθερία της Κύπρου'.

Ιάκωβος Πατάτας
 Γεννήθηκε στη Λευκωσία την 1.7.1934.
 Απογκοινίστηκε στις 9.8.1956.
 'Αγαπημένη μου μητέρα, κ'αρη, Ευρώπ'αμαι μεταξύ των σ'αγγ'αλων. Τώρα σ'αθαμ'αβ'ανω τους κόπ'αους μου. Το π'ακ'αίω μου φ'ατρογ'αίζει γ'αποη από το κ'αρόνο του Κυρίου. Θέλω να κ'αίρωσσι όπως η εγώ'.

Κυριάκος Μάτισ
 Γεννήθηκε στο Παλιοκ'αρη της επαρχίας Λευκωσίας στις 23.1.1926.
 Έπασε μακ'αήμενος στο κρησφύγετό του στο Δίκωμο στις 19.11.1958.
 'Όμ'απε κρησφύτην τον σ'αγ'ανω ποσ'αμ'ενα, ο'αλλή κ'απε όρεσ'α'.

Ανδρέας Ζάκος
 Γεννήθηκε στη Λύση της επαρχίας Αρκαδικού στις 12.11.1931.
 Απογκοινίστηκε στις 9.8.1956.
 'Η ώρα τον θ'άνατον η'ακατάκτομα με στην φ'αση μιας φ'αηλ'αίτε η η'ακατάκτομα. Αυτή τη σ'αγγ'αη όκ'αρη την κ'αρησ'α Σ'αφ'αρησ'α του Μ'αταθ'αεν'.

Ήρωες... Παλληκάρια με ήθος και αξίες...

Γρηγόρης Αυξεντίου

Μια από τις λαμπρότερες μορφές του απελευθερωτικού αγώνα του 1955-59 ήταν ο Γρηγόρης Αυξεντίου. Γεννήθηκε στη Λύση της Αμμοχώστου το 1928. Γονείς του ήταν ο Πιερής και η Αντωνία Αυξεντίου. Είχε μια μικρότερη αδελφή, την Χρυστάλα. Φοίτησε στο Δημοτικό Σχολείο του χωριού του και κατόπιν στο Γυμνάσιο της Αμμοχώστου. Αφού αποφοίτησε από το Γυμνάσιο, πήγε στην Ελλάδα με σκοπό να σπουδάσει στη Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων, όμως στις εξετάσεις δεν κατάφερε να εισαχθεί. Κατατάχτηκε στον Ελληνικό στρατό. Υπηρέτησε εκεί μέχρι το 1952 με το βαθμό του έφεδρου ανθυπολοχαγού.

Μετά την απόλυση του από τις τάξεις του Ελληνικού Στρατού ήρθε στην Κύπρο και βοήθησε τον πατέρα του στις ασχολίες του κάνοντας τον οδηγό. Εκείνη την περίοδο αρραβωνιάζεται. Εντάχθηκε στην ΕΟΚΑ και έγινε υπαρχηγός του Διγενή . Είχε το ψευδώνυμο "Ζήδρος" και υπήρξε ο πρώτος καταζητούμενος από τους Άγγλους, οι οποίοι τον επικήρυξαν με το ποσό των 5.000 λιρών επειδή ανατίναξε αγγλικές περιουσίες.

Μετά την επικήρυξη του καταφεύγει στα βουνά του Πενταδάκτυλου. Εκεί μαθαίνει στους αγωνιστές τη χρήση των όπλων, καθώς και τεχνικές ανταρτοπόλεμου. Η δράση του ήταν πλούσια τόσο στον Πενταδάκτυλο όσο και στο Τρόδος όπου κατέφυγε αργότερα.

Στις 3 Μαρτίου του 1957 και ενώ βρισκόταν κρυμμένος στο Μαχαιρά με άλλους 3 συντρόφους του, τον Αυγουστή Ευσταθίου τον Αντώνη Παπαδόπουλο και το Φειδία Συμεωνίδη, τον ανακάλυψαν οι Εγγλέζοι. Τότε ο Γρηγόρης έπεισε τους συναγωνιστές του να παραδοθούν, ενώ αυτός έμεινε και πολέμησε μόνος επί 11 ώρες τους εχθρούς. Σε προτροπές των Άγγλων να παραδοθεί είχε μόνο μια απάντηση να δώσει "Μολών Λαβέ". Τελικά μη μπορώντας να τον αναγκάσουν να βγει από την κρύπτη του έριξαν βενζίνη και εμπρηστικές χειροβομβίδες και τον έκαψαν.

Το νεκρό του σώμα τάφηκε στο κοιμητήριο των Κεντρικών Φυλακών Λευκωσίας. Οι Άγγλοι ακόμη και νεκρό τον φοβόντουσαν.

Ο Ευαγόρας Παλληκαρίδης

Ο Ευαγόρας Παλληκαρίδης γεννήθηκε στο χωριό Τσάδα της επαρχίας Πάφου στις 27 Φεβρουαρίου 1938.

Φοίτησε στο δημοτικό σχολείο του χωριού του και έπειτα στο Ελληνικό Γυμνάσιο Πάφου. Όταν ήταν ακόμα μαθητής της Ε' τάξης του Γυμνασίου Πάφου έγινε ένα από τα πρώτα μέλη της Ε.Ο.Κ.Α. και πήρε μέρος σε πολλές διαδηλώσεις εναντίον των Άγγλων. Σε μια από αυτές τον συνέλαβαν οι Άγγλοι. Μια μέρα

όμως πριν δικαστεί, βγήκε αντάρτης στα βουνά της Πάφου. Κατασκεύαζε βόμβες και δίδασκε τη χρήση των όπλων σε άλλους αγωνιστές. Έπαιρνε μέρος σε ενέδρες εναντίον των αγγλικών στρατευμάτων. Όμως, μια μέρα, η ομάδα του έπεσε σε ενέδρα των Άγγλων και τους συνέλαβαν. Στην κατοχή του είχε ένα όπλο. Οι Άγγλοι τον δίκασαν και τον καταδίκασαν σε θάνατο.

«Εύχομαι να είμαι ο τελευταίος που θα οδηγηθεί στην κρεμάλα. Δεν μετανιώνω για ότι έκαμα. Ότι έκαμα το έκαμα σαν Έλληνας Κύπριος που αγωνίζεται για την ελευθερία της πατρίδας του», ήταν τα τελευταία λόγια του 19χρονου παλληκαριού της Πάφου.

Το πρωί της 14^{ης} Μαρτίου 1957 οι Άγγλοι τον απαγχόνισαν. Πρόσφερε τον εαυτό του θυσία στο βωμό της Λευτεριάς της Κύπρου. Τη μέρα τούτη ο «Βαγορής» συνάντησε την «Κόρη» που τον περίμενε, αφού «αυτό μονάχα ζητούσε» από τη ζωή. Και γίνηκε αστέρι ο Ευαγόρας. Αστέρι λαμπρό για να λάμπει αιώνια εκεί στα ουράνια. Για να φωτίζει το δικό μας δρόμο. Το δύσκολο δρόμο των νέων της Κύπρου μας για τη Λευτεριά.

Ο Ευαγόρας Παλληκαρίδης είχε έμφυτο ποιητικό ταλέντο. Το πιο ξακουστό, ιδιαίτερα ανάμεσα στην κυπριακή νεολαία που το αγάπησε και το τραγουδά περήφανα είναι και το πιο κάτω:

Θα πάρω μια ανηφοριά (Λευτεριά)

Θα πάρω μιαν ανηφοριά
θα πάρω μονοπάτια
να βρω τα σκαλοπάτια
που παν στη λευτεριά.

Θ' αφήσω αδέρφια, συγγενείς
τη μάνα, τον πατέρα,
μες τα λαγκάδια πέρα
και στις βουνοπλαγιές.

Ψάχνοντας για τη Λευτεριά

Θα 'χω παρέα μόνη
κατάλευκο το χιόνι
βουνά και ρεματιές.

Τώρα κι αν είναι χειμωνιά,

θα 'ρθει το καλοκαίρι
τη Λευτεριά να φέρει
σε κάμπους και χωριά.

Θα πάρω μian ανηφοριά,
θα πάρω μονοπάτια
να βρω τα σκαλοπάτια
που παν στη Λευτεριά.

Τα σκαλοπάτια θ' ανεβώ,
θα μπω σ' ένα παλάτι.
Το ξέρω, θα ν' απάτη
δε θα 'ναι αληθινό.

Μες το παλάτι θα γυρνώ,
ώσπου να βρω το θρόνο.
Βασίλισσα μια μόνο
να κάθεται σ' αυτό.

Κόρη πανώρια, θα της πω,
άνοιξε τα φτερά σου
και πάρε με κοντά σου,
μονάχ' αυτό ζητώ.

Όλη η Κύπρος θα τον θυμάται αιώνια με ευγνωμοσύνη και θα τιμά τον ήρωα μαθητή και ποιητή της Πάφου.

Στον Ακυρώνα του Λιοπετρίου

Κατά τη διάρκεια του αγώνα της Ε.Ο.Κ.Α. δεκάδες παλικάρια θυσίασαν τη ζωή τους με ηρωικό τρόπο για κάρη της πατρίδας. Μια ηρωική θυσία πραγματοποιήθηκε και σ' ένα ταπεινό ακυρώνα στο χωριό Λιοπέτρι όπου θυσιάστηκαν τέσσερα παλικάρια: ο δάσκαλος **Φώτης Πίπτας**, ο **Ηλίας Παπακυριακού**, ο **Χρίστος Σαμάρας** και ο **Ανδρέας Κάρυος**.

Οι τέσσερις αυτοί νέοι βρίσκονταν στο Λιοπέτρι για να εκπαιδεύσουν τα εκεί μέλη της Ε.Ο.Κ.Α. όταν εμφανίστηκαν Άγγλοι στρατιώτες. Αναγκάστηκαν να ζητήσουν καταφύγιο στον ακυρώνα του Παναγιώτη Καλλή. Για δύο μέρες τα παλικάρια βρίσκονταν κρυμμένα στον Ακυρώνα που παρά τις προσπάθειες των Άγγλων δεν κατάφεραν να τους εντοπίσουν. Μετά όμως από προδοσία οι Άγγλοι περικύκλωσαν τον Ακυρώνα και τους φώναζαν να παραδοθούν. Οι αγωνιστές αρνήθηκαν και ακολούθησε μια σκληρή μάχη για πολλές ώρες. Τα πυρομαχικά τελείωναν για τους ήρωες και μπροστά στον κίνδυνο να συλληφθούν αποφασίζουν να βγουν από τον Ακυρώνα πυροβολώντας. Οι αγωνιστές όρμησαν έξω πολεμώντας αλλά οι Άγγλοι τους σκότωσαν πριν προλάβουν να απομακρυνθούν από τον Ακυρώνα.

Αν πάμε στο Λιοπέτρι θα δούμε τον Ακυρώνα και έξω στην αυλή τους ανδριάντες των τεσσάρων ηρώων.

Φώτης Πίπτας

Χρίστος Σαμάρας

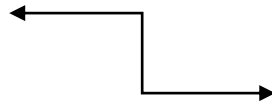

Ηλίας Παπακυριακού

Ανδρέας Κάρυος

Θέλετε να εργαστούμε παιδιά ;

Μπορούμε να βρούμε τα ονόματα των ηρώων στο σταυρόλεξο;

ΑΥΞΕΝΤΙΟΥ

ΠΑΛΛΗΚΑΡΙΔΗΣ

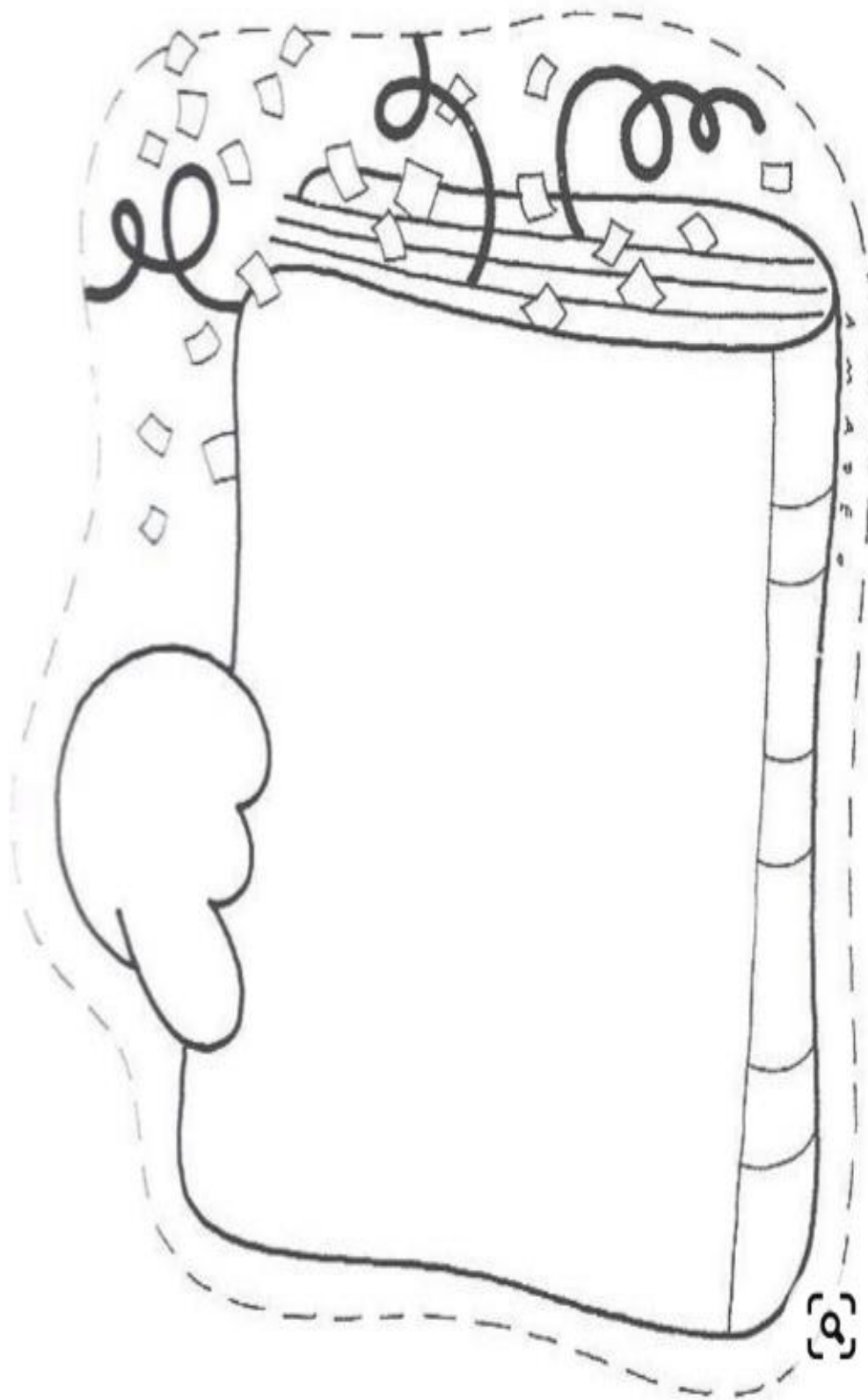
ΠΑΤΑΤΣΟΣ

ΚΑΡΑΟΛΗΣ

Α	Υ	Ξ	Ε	Ν	Τ	Ι	Ο	Υ	Τ	Ξ	Ω
Φ	Δ	Χ	Σ	Ι	Ε	Α	Κ	Λ	Μ	Ν	Β
Κ	Α	Ρ	Α	Ο	Λ	Η	Σ	Ο	Ε	Ω	Ψ
Π	Α	Λ	Λ	Η	Κ	Α	Ρ	Ι	Δ	Η	Σ
Π	Α	Τ	Α	Τ	Σ	Ο	Σ	Π	Β	Χ	Ψ

Θέλετε να δημιουργήσετε το δικό σας ποίημα για την 1^η Απριλίου;

Την 1^η Απριλίου συνηθίζεται στην Κύπρο να λέγονται καλοπροαίρετα ψέματα λόγω εθίμου. Τα ψέματα της Πρωταπριλιάς είναι ένα έθιμο που μας έρχεται από την Ευρώπη.

Είμαι ο Πινόκιο

λέω ψέματα πολλά
κι έχω μύτη μακριά.

Όμως την
Πρωταπριλιά
συγχωρήστε με
παιδιά... είναι έθιμο
παλιό ψέματα με το
κλό!!!

Τα ψέματα της Πρωταπριλιάς είναι ένα έθιμο που μας έχει έρθει από την **Ευρώπη**. Υπάρχουν διάφορες εκδοχές σχετικά με τον τόπο και τον χρόνο που γεννήθηκε το έθιμο αυτό. Δύο από αυτές, όμως, είναι οι επικρατέστερες.

Σύμφωνα με την πρώτη εκδοχή, το έθιμο ξεκίνησε από τους **Κέλτες**. Λαός της βορειοδυτικής Ευρώπης, οι Κέλτες, ήταν δεινοί ψαράδες. Η εποχή του ψαρέματος ξεκινούσε την 1η Απριλίου. Όσο καλοί ψαράδες όμως και να ήταν, την εποχή αυτή του χρόνου τα ψάρια πιάνονται δύσκολα. Έτσι και αυτοί, όπως προστάζει ο "κώδικας δεοντολογίας" των ψαράδων όλων των εποχών, έλεγαν ψέματα σχετικά με τα πόσα ψάρια είχαν πιάσει. Αυτή η συνήθεια έγινε, με το πέρασμα του χρόνου, έθιμο.

Η δεύτερη εκδοχή, που θεωρείται και πιο βάσιμη ιστορικά, θέλει γενέτειρα του εθίμου τη **Γαλλία** του 16ου αιώνα. Μέχρι το 1564 η πρωτοχρονιά των Γάλλων ήταν η 1η Απριλίου. Τη χρονιά αυτή όμως, και επί βασιλείας **Καρόλου του 9ου**, αυτό άλλαξε και **Πρωτοχρονιά** θεωρούνταν πλέον η 1η Ιανουαρίου. Στην αρχή αυτό δεν το δέχτηκαν όλοι οι πολίτες. Οι αντιδραστικοί συνέχιζαν να γιορτάζουν, την παλαιά πλέον, πρωτοχρονιά τους την 1η Απριλίου, ενώ οι υπόλοιποι τους έστελναν πρωτοχρονιάτικα δώρα για να τους κοροϊδέψουν. Το πείραγμα αυτό μετατράπηκε με τον καιρό σε έθιμο.

Αίνιγμα

Ποιο βιβλίο έχει φίλο
ανθρωπάκι από ξύλο
κι όσα ψέματα φουσκώνει
τόσο η μύτη μεγαλώνει;

Τι είναι ;

Ο ΠΙΝΟΚΙΟ

- Ζωγράφισέ τον ΠΙΝΟΚΙΟ και αντέγραψε τη λέξη.

A large, empty rectangular box with a dotted border, intended for drawing Pinocchio and writing the word.